

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto

Kunta- ja aluehallinto-osaston lausuntopyyntö 10.09.2013

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLA LAIKSI
VÄESTÖTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ JA VÄESTÖREKISTERIKESKUKSEN
VARMENNEPALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto on pyytänyt yllä mainitulla kirjeellään lausuntoa yllä mainitusta asiasta.

Lausuntopyyntö – luonnos hallituksen esitykseksi:

Esityksen tavoitteena on helpottaa ja nopeuttaa ulkomaan kansalaisen mahdollisuutta saada suomalainen henkilötunnus antamalla Maahanmuuttovirastolle ja poliisille oikeus tallettaa ulkomaan kansalaista koskevia perustietoja väestötietojärjestelmään. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös ulkomaan kansalaisia koskevien ja ulkomaiseen tapahtumaan perustuvien tietojen luotettavuuden arviointia koskevaa sääntelyä, jotta kaikkien rekisteröinnin edellytykset muuten täyttävien henkilöiden tiedot voitaisiin tallettaa väestötietojärjestelmään.

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi kuolinpesän yhteyshenkilöä koskevien tietojen tallettamisvelvoitteesta, koska näitä tietoja ei ole mahdollista saada kattavasti ja yksilöidysti luotettavasta viranomaislähteestä.

Lisäksi esityksen tavoitteena on osaltaan edistää julkisen sektorin digitaalisten tietoineistojen hyväksikäyttöä siten, että lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös julkiseen käyttöön tarkoitettujen tiedostojen muodostamisesta ja käytöstä.

Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2014 lukuun ottamatta lain 22 §:ää, jonka on tarkoitus tulla voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Jaksossa 3 Esityksen vaikutukset todetaan taloudellisista vaikutuksista seuraa-

Ulkomaan kansalaisen tietojen rekisteröinti

Maahanmuuttovirastolle ja poliisille ehdotettava oikeus tallettaa väestötietojärjestelmään ulkomaan kansalaista koskevat tiedot vaatisi tehokkaasti toimiakseen muutoksia väestötietojärjestelmään ja ulkomaalaisrekisteriin (ulkomaalaisasioiden tietojärjestelmään UMA:an) sekä näiden välisen tietoliikennetyden rakentamista. Väestötietojärjestelmän osalta uudistuksen aiheuttamat toteuttamiskustannukset olisivat vähäiset, koska järjestelmämuutoksissa voitaisiin suurelta osin hyödyntää jo olemassa olevaa, Verohallinnon tekemiä rekisteröintejä varten rakennettua järjestelmää. UMA:an uudistuksesta aiheutuvat toteuttamiskustannukset olisivat noin 200.000 euroa ja niistä vastaisi ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien tässä asiassa merkityksellisten osarekisterien päävastuullinen rekisterinpitäjä ja UMA:n kehittämisestä vastaava Maahanmuuttovirasto. Ulkomaalaisrekisterin uudistuksesta aiheutuvat toteuttamiskustannukset katettaisiin valtion talouden kehysten puitteissa.

Julkiseen käyttöön tarkoitetut tiedostot

Julkiseen käyttöön tarkoitettujen tiedostojen tuottaminen tulisi vaatimaan Väestörekisterikeskukselta tietoaineistojen muokkaamista siten, ettei luonnollista henkilöä voitaisi aineistojen tietojen perusteella tunnistaa eikä tietoja tunnistaa hänen elinolosuhteitaan koskeviksi. Aineiston muokkaamisessa olisi siis erityisesti otettava huomioon yksityiselämän ja henkilötietojen suojaamista koskeva näkökulma. Julkiseen käyttöön tarkoitettujen tiedostojen päivittäminen ja uudistaminen tulisi edellyttämään lisäksi määräajoin kehittämis- ja tuottamispanostuksia. Ulkopuolisille palveluntuottajille aiheutuvia kertaluonteisia kustannuksia menettelyn aloittamisesta koituisi Väestörekisterikeskukselle muutamia kymmeniä tuhansia euroja. Aineistojen säännöllinen päivittäminen ja uudistaminen aiheuttaisivat noin 10.000 euron vuosittaiset kulut Väestörekisterikeskukselle.

Väestötietojärjestelmän tiedoista muodostettavat julkiseen käyttöön tarkoitetut tiedostot olisivat väestötietolain 72 §:n ja valtion maksuperustelain (150/1992) 5§:n 1 kohdan nojalla maksuttomia käyttäjille. Tästä aiheutuisi nykytilanteeseen verrattuna Väestörekisterikeskukselle noin 100.000 euron vuosittaiset tulo-menetykset ainakin menettelyn aloittamisen jälkeisinä ensimmäisinä vuosina.

Väestörekisterikeskus kattaisi lisääntyvät kustannukset toimintamäärärahoistaan eikä sen ennakoitu tulojen menetyskään aiheuttaisi muutoksia sen saamiin toimintamäärärahoihin. Väestörekisterikeskus ottaisi ylimääräiset kustannukset ja tulojen menetykset huomioon toiminnassaan siten, että se ajoittaisi julkiseen käyttöön tarkoitettujen tiedostojen tuottamisen ja antamisen useammalle vuodelle siten, että ensimmäiset tiedostot olisivat annettavissa viimeistään keväällä 2015.

Valtiovarainministeriön budjettiosaston lausunto:

Pyydettyinä lausuntona valtiovarainministeriön budjettiosasto esittää oman toimialansa osalta seuraavaa.

Budjettiosasto pitää myönteisenä, että esitys voitaisiin toteuttaa valtiontalouden kehysten puitteissa niin ulkomaalaisrekisterin uudistuksesta aiheutuvien kustannusten osalta kuin Väestörekisterikeskuksen kustannustenkin osalta.

Esityksessä todetaan selvästi, että ulkomaalaisrekisterin uudistuksesta aiheutuvat toteuttamiskustannukset katettaisiin valtion talouden kehysten puitteissa. Väestörekisterikeskuksen osalta esitykseen kirjattua sanamuotoa ”Väestörekisterikeskus kattaisi lisääntyvät kustannukset toimintamäärärahoistaan eikä sen ennakoitu tulojen menetyksään aiheuttaisi muutoksia sen saamiin toimintamäärärahoihin.” voisi harkita täydennettäväksi lisäämällä esitykseen myös Väestörekisterikeskuksen osalta selvän maininnan siitä, että uudistus toteutetaan Väestörekisterikeskuksenkin osalta valtiontalouden kehysten puitteissa.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

Budjettineuvos

Seija Kivinen

Tiedoksi: - VM/BO (Taipale, Syrjänen)
- VM/VO (Pykönen)